

Кримінальний процес та криміналістика;
судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність

УДК 344.22:355.1

Стецюк Сергій Петрович

*доктор філософії зі спеціальності право,
старший викладач кафедри військового права
Військового факультету міжнародних відносин та права
Військового інституту
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

Stetsiuk Serhii

*PhD in Law,
Senior Lecturer of the Department of Military Law of the
Military Faculty of International Relations and Law
Military Institute of Taras Shevchenko National University of Kyiv
ORCID: 0000-0002-7959-9137*

Стоцький Олег Михайлович

*слухач
Інституту стратегічних комунікацій
Національного університету оборони України*

Stotskyi Oleh

*Student of the
Institute of Strategic Communications
National Defence University of Ukraine*

**ДІЯЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ПРАВОПОРЯДКУ З ПРОТИДІЇ
ПРАВООПОРУШЕННЯМ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ САМОВІЛЬНИМ
ЗАЛИШЕННЯМ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН
ACTIVITIES OF THE MILITARY LAW ENFORCEMENT SERVICE TO
COUNTERACT OFFENSES RELATED TO UNAUTHORIZED LEAVING
OF MILITARY UNITS**

Анотація. Наукова стаття присвячена організаційно-правовим аспектам діяльності Військової служби правопорядку у Збройних Силах України в контексті протидії правопорушенням, пов'язаним із самовільним залишенням військових частин та місць служби. Автори мають за мету розкрити цю проблематику шляхом аналізу наукових положень та результатів практичної діяльності. Зокрема у науковій статті висвітлюються питання кваліфікації самовільного залишення військових частин та місць служби, порядок дій командирів військових частин щодо надання доповідей та донесень про такі випадки, порядок дій посадових осіб органів управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України після отримання ними інформації про вчинення військовослужбовцями самовільного залишення військових частин та місць служби, а також механізм взаємодії різних правоохоронних органів в питаннях протидії цих правопорушень. Розкривається детальний перелік відомостей та документів, що мають бути зібрані в процесі проведення посадовими особами органів управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України перевірки за фактами вчинення військовослужбовцями самовільного залишення військових частин та місць служби, чіткі вимоги до їх змісту та оформлення. Заключна частина статті містить практичні рекомендації для побудови ефективної системи, спрямованої на запобігання, виявлення та

припинення цих порушень. Авторами запропоновано створити у структурі Міністерства оборони України правоохоронний орган спеціального призначення – Військову поліцію, за якою зберегти комплекс тих повноважень, якими сьогодні наділено Військову службу правопорядку у Збройних Силах України, та додатково надати їй повноваження із проведення оперативно-розшукової діяльності. Крім того, пропонується створити захищену інформаційно-аналітичну базу даних щодо військовослужбовців, які вчинили правопорушення, з можливістю оперативного доступу до неї патрульних органів управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (в перспективі Військової поліції), що дасть змогу підвищити ефективність протидії військовим кримінальним та адміністративним правопорушенням.

Ключові слова: протидія правопорушенням, самовільне залишення військової частини, Військова служба правопорядку у Збройних Силах України, військова поліція.

Summary. *The research article is devoted to the organizational and legal aspects of the activities of the Military Law Enforcement Service in the Armed Forces of Ukraine in the context of combating offenses related to unauthorized leaving of military units and places of service. The authors aim to reveal this issue by analyzing the scientific provisions and results of practical activities. In particular, the article highlights the issues of qualification of unauthorized abandonment of military units and places of service, the procedure for commanders of military units to submit reports and statements on such cases, the procedure for officials of the Military Law Enforcement Service in the Armed Forces of Ukraine to act upon receiving information about servicemen's unauthorized abandonment of military units and places of service, and the mechanism of interaction between various law enforcement agencies in combating these offenses. The article provides a detailed list of*

information and documents to be collected by officials of the Military Law Enforcement Service in the Armed Forces of Ukraine in the course of conducting an inspection of the facts of unauthorized leaving of military units and places of service by servicemen, and also sets out clear requirements for their content and execution. The final part of the article contains practical recommendations for building an effective system aimed at preventing, detecting and suppressing these violations. The authors propose to create a special purpose law enforcement body within the Ministry of Defense of Ukraine - the Military Police, which should retain the set of powers currently vested in the Military Law Enforcement Service of the Armed Forces of Ukraine and additionally be empowered to conduct operational and investigative activities. In addition, it is proposed to create a secure information and analytical database on servicemen who have committed offenses, with the possibility of prompt access to it by patrolling bodies of the Military Law Enforcement Service in the Armed Forces of Ukraine (in the future, the Military Police), which will increase the effectiveness of combating military criminal and administrative offenses.

Key words: *counteracting offenses, unauthorized leaving of a military unit, Military Law Enforcement Service in the Armed Forces of Ukraine, military police.*

Постановка проблеми. Із початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України та суттєвого збільшення чисельності Збройних Сил України значно почастишали випадки правопорушень пов'язаних із самовільним залишенням військових частин та місць служби. А це означає, що військові командири (начальники), правоохоронні та інші державні органи зіштовхнулися із новими викликами у протидії цій негативній динаміці, подальше зростання якої здатне підірвати існуючий рівень обороноздатності, дисципліни та порядку у лавах української

армії, а разом з цим і сформований до неї високий рівень поваги і довіри населення. Тому побудова ефективної системи направленої на запобігання вчиненню, виявлення та припинення правопорушень пов'язаних із самовільним залишенням військових частин та місць служби сьогодні є досить важливим питанням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З'ясуванню сутності й особливостей самовільного залишення військовослужбовцями військової частини або місця служби були присвячені дослідження В. О. Бугаєва [1], М. С. Туркота [2], В. В. Давиденка [3], Ю. В. Тищенко [4], А. М. Ониськіва [5], М. І. Хавронюка [6] та інших. Водночас питання організаційно-правових аспектів діяльності Військової служби правопорядку у Збройних Силах України з протидії правопорушенням, пов'язаним із самовільним залишенням військових частин та місць служби досі залишались поза увагою.

Формулювання цілей статті. Мета даного дослідження полягає в тому, щоб на основі аналізу наукових положень та результатів практичної діяльності розкрити організаційно-правові аспекти діяльності Військової служби правопорядку у Збройних Силах України з протидії правопорушенням, пов'язаним із самовільним залишенням військових частин та місць служби, а також розкрити порядок взаємодії між правоохоронними органами та військовим командуванням щодо здійснення розшуку військовослужбовців, які самовільно залишили військову частину або місце служби.

Виклад основного матеріалу. За самовільне залишення військової частини або місця служби військовослужбовцем, а також нез'явлення військовослужбовця вчасно без поважних причин на службу у разі звільнення з частини, призначення або переведення, нез'явлення з відрадження, відпустки або з лікувального закладу (далі – СЗЧ) в Україні передбачена адміністративна (стаття 172-11 Кодексу України про адміністративні правопорушення) та

кримінальна (стаття 407 Кримінального кодексу України) відповідальність. Характерною відмінністю адміністративного та кримінального правопорушення пов'язаного із вчиненням військовослужбовцем СЗЧ є ступінь суспільної небезпеки вчиненого діяння, що визначається в залежності від тривалості та умов (наявність або відсутність правового режиму воєнного стану) вчинення цього правопорушення. Аналіз вітчизняного законодавства також дає підстави стверджувати, що самовільним є таке залишення військової частини або місця служби, що вчинене без поважних на те причин та відома командира (начальника), який відповідальний за стан обліку особового складу та дотримання розпорядку дня в підрозділі. У свою чергу нез'явлення вчасно на службу також характеризується відсутністю поважних на те причин та дозволу командира (начальника) але зазвичай вчиняється у разі звільнення з частини, призначення або переведення, а також нез'явлення з відрадження, відпустки або лікувального закладу у строк, що зазначений у відповідному документі (записці про звільнення, приписі, посвідченні про відрадження, відпускнуому квитку, документі лікувального закладу, розпорядку дня, наказі командира (начальника) військової частини тощо). Тож потрібно мати на увазі, що у випадку коли військовослужбовець своєчасно не з'явився на службу з поважної причини і в найкоротші строки повідомив про неї свого командира (начальника), то така відсутність на службі не має бути підставою для притягнення його до відповідальності. Поважними причинами нез'явлення на службу слід вважати такі об'єктивні фактори, що перешкоджають військовослужбовцю своєчасно з'явитися до місця проходження служби (надзвичайна ситуація, воєнні дії, затримання правоохоронними органами, хвороба, яка унеможлиблює виконання службових обов'язків тощо). Питання про наявність поважних причин нез'явлення на службу та їх документальне

підтвердження вирішується в кожному випадку окремо виходячи із конкретних обставин справи.

Якщо ж говорити про місце служби військовослужбовця і військову частину, в якій він проходить службу то здебільшого ці поняття є тотожними. В іншому випадку під місцем служби варто розуміти місце поза розташуванням військової частини, куди за наказом командира (начальника) військової частини військовослужбовець на певний строк направляється для виконання службових завдань.

У разі самовільного залишення військовослужбовцем військової частини або місця служби, невиходу без поважних причин на службу, нез'явлення з відрядження, відпустки, закладу охорони здоров'я, нез'явлення у разі призначення або переведення до нового місця служби (далі – СЗЧ) безпосередній командир (начальник) такого військовослужбовця зобов'язаний рапортом повідомити про це командиру (начальнику) військової частини. У такому рапорті зазначається: посада військовослужбовця, його військове звання, прізвище ім'я та по батькові; час, дата коли було виявлено його відсутність та ким саме; обставини вчинення та виявлення факту СЗЧ.

Отримавши такий рапорт командир військової частини усно протягом доби з моменту, коли йому стало відомо про СЗЧ доповідає про час та обставини його вчинення своєму прямому начальнику, а також повідомляє про факт СЗЧ начальника органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, у зоні діяльності якого дислокується військова частина. Після цього, протягом доби з моменту надання усної доповіді про факт СЗЧ – командир військової частини здійснює також письмову доповідь та повідомлення зазначеним вище посадовим особам. У районі здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії на території держави строки надання доповіді про факт

вчинення військовослужбовцем СЗЧ значно коротші, усна доповідь надається протягом 2 годин, а письмова – протягом 10 годин з моменту надання усної доповіді. У випадку здійснення СЗЧ військовослужбовцем зі зброєю усна доповідь взагалі має відбутись негайно, а письмова – протягом 2 годин з моменту надання усної доповіді [7].

Паралельно із зазначеними вище заходами, командир військової частини, військовослужбовець якої здійснив СЗЧ, організовує та здійснює безпосереднє керівництво першочерговими розшуковими заходами. Він повинен постійно володіти інформацією про хід проведення розшукових заходів, а також своєчасно надавати зазначену інформацію відповідному начальнику органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України та начальнику гарнізону з метою належної організації та координації проведення розшукових заходів силами і засобами, що залучаються до проведення розшуку. В рамках здійснення розшукових заходів посадові особи органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України протягом 15 хвилин (у разі СЗЧ зі зброєю негайно) доводять інформацію про здійснення військовослужбовцем СЗЧ до чергового Національної поліції України, Служби безпеки України, органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України за місцем призову військовослужбовця, який вчинив СЗЧ, а також територіального центру комплектування та соціальної підтримки, який здійснював призов такого військовослужбовця.

В той же час на підставі отриманого від командира військової частини повідомлення про вчинення підлеглим йому військовослужбовцем СЗЧ або рапорту посадової особи Військової служби правопорядку у Збройних Силах України про безпосереднє виявлення ним факту здійснення військовослужбовцем СЗЧ, посадова особа підрозділу запобігання, виявлення

злочинів та інших правопорушень органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України вносить відповідні відомості про факт СЗЧ до Зведеної відомості щодо випадків самовільного залишення частини або місця служби [8], а в подальшому контролює перебіг термінів СЗЧ, вносить до вказаної відомості інформацію про повернення військовослужбовця, направлення повідомлення до органів досудового розслідування, внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, результати досудового розслідування та судового розгляду.

Після отримання інформації про вчинення військовослужбовцем СЗЧ начальник органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України має призначити за даним фактом перевірку, яка проводиться із дотриманням вимог Інструкції про організацію та проведення перевірок у Збройних Силах України органами управління та підрозділами Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, затвердженої наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 13.10.2014 року № 262 [9]. В ході проведення зазначеної перевірки посадова особа органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України зобов'язана встановити:

- наявність чи відсутність події, з приводу якої проводиться перевірка, зміст правопорушення, його обставини і наслідки;
- особу, дії або бездіяльність якої призвели до виникнення події, з приводу якої проводиться перевірка;
- наявність причинного зв'язку між подією, з приводу якої проводиться перевірка, та неправомірними діями винної особи;
- нормативно-правові акти які було порушено;
- обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність винної особи.

Враховуючи викладене, посадова особа Військової служби правопорядку у Збройних Силах України витребує у військовій частині, військовослужбовець якої вчинив СЗЧ наступні завірені належним чином документи:

- копію рапорту безпосереднього командира про вчинення військовослужбовцем СЗЧ;
- копію військового квитка, паспорту, ідентифікаційного коду військовослужбовця;
- витяг з наказу ТЦК та СП про призов під час мобілізації або копію контракту про проходження військової служби;
- витяг з наказів про зарахування військовослужбовця до списків особового складу військової частини та призначення на посаду;
- витяг з наказів про переведення, відрядження, вибуття у відпустку чи лікувальний заклад (у разі нез'явлення військовослужбовця вчасно без поважних причин з відрядження, відпустки або з лікувального закладу);
- копію наказів про призначення та результати службового розслідування;
- копію акту службового розслідування та матеріалів службового розслідування;
- службову та медичну характеристики на військовослужбовця;
- пояснення від командирів (начальників), співслужбовців та інших осіб, які можуть підтвердити факт та повідомити про обставини вчинення правопорушення.

Під копією документа потрібно розуміти засвідчений в установленому порядку документ, що відтворює інформацію іншого документа і всі його зовнішні ознаки чи їх частину. На лицьовому боці у верхньому правому куті

першого аркуша копії документа проставляється відмітка "Копія", а на лицьовому боці останнього аркуша нижче реквізиту документа "Підпис", здійснюється напис про засвідчення документа "Згідно з оригіналом", найменування посади, військового звання, особистого підпису особи, яка засвідчує копію, її ім'я та прізвища, дати засвідчення копії. Напис про засвідчення копії документа скріплюється гербовою печаткою із зазначенням на ній найменування відповідної військової частини (установи) або печаткою уповноваженого органу у сфері діловодства (без зображення герба). При цьому необхідно пам'ятати, що копія документа виготовляється і видається тільки з дозволу командира (начальника), який його підписав [10].

Витягом з документа є засвідчена в установленому порядку копія документа, що відтворює лише частину оригіналу документа. Витяг з документа виготовляється на загальному бланку військової частини (установи) із дотриманням таких вимог: у назві виду документа зазначається "ВИТЯГ"; відтворюється повністю вступна частина документа (якщо вона є); з основної частини тексту документа випикується той пункт, інформація якого необхідна; відтворюється реквізит "Підпис" (без особистого підпису); проставляються відмітка про засвідчення копії та відбиток печатки служби діловодства [10].

Актом службового розслідування є документ, що складається за результатами службового розслідування, проведеного у відповідності до вимог Порядку проведення службового розслідування у Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 21.11.2017 № 608 [11]. Акт службового розслідування містить вступну, описову і резолютивну частини. У вступній частині зазначаються підстави для призначення та проведення службового розслідування, а також реквізити наказу (доручення, рішення), опис обставин вчиненого правопорушення, обставини та факти, що були встановлені під час проведення службового розслідування. В описовій

частині зазначаються: посада, військове звання, прізвище, ім'я та по батькові, рік народження, освіта, термін військової служби та термін перебування на останній посаді військовослужбовця, стосовно якого проведено службове розслідування; неправомірні дії військовослужбовця; зв'язок правопорушення з виконанням військовослужбовцем обов'язків військової служби; вина військовослужбовця; причинний зв'язок між неправомірними діями військовослужбовця та подією, що трапилась; вимоги нормативно-правових актів, інших актів законодавства, які було порушено; причини та умови, що сприяли правопорушенню; заперечення, заяви та клопотання особи, стосовно якої проведено службове розслідування, мотиви їх відхилення чи підстави для задоволення, якщо такі були. У резолютивній частині акта службового розслідування зазначаються: висновки службового розслідування; пропозиції щодо притягнення винної особи (винних осіб) до відповідальності (якщо такі були встановлені і вину доведено); інші заходи, спрямовані на усунення причин та умов, що призвели до правопорушення.

Службова характеристика – це документ, який складається на підставі аналізу службової діяльності військовослужбовця за визначений період та визначає відповідність військовослужбовця займаній посаді, надає рекомендації стосовно його подальшого службового використання. При цьому у службовій характеристиці на військовослужбовця який вчинив СЗЧ, розділи службової характеристики з висновками, рекомендаціями, затвердженням та ознайомленням військовослужбовця не заповнюються, заповнюються лише висновок та рекомендації безпосереднього командира (начальника) та його проставляється його підпис. Службова характеристика на військовослужбовця що вчинив СЗЧ повинна містити інформацію щодо якості та результативності виконання ним посадових обов'язків, рівня його професійної підготовленості,

рівня сформованості ідейних та моральних якостей, отриманого бойового досвіду тощо.

Медична характеристика на військовослужбовця, який вчинив СЗЧ складається на підставі медичної книжки, журналу амбулаторних обстежень та інших наявних відомостей про стан здоров'я цього військовослужбовця та підписується начальником медичної служби. У медичній характеристиці обов'язково зазначають інформацію про захворюваність військовослужбовця, результати медичних оглядів ВЛК, втрату працездатності за станом здоров'я за останні три роки та думку начальника медичної служби військової частини щодо можливості подальшого проходження військовослужбовцем військової служби на займаній посаді за станом здоров'я. В окремих випадках медична характеристика на військовослужбовця, який вчинив СЗЧ може бути складена у медичних закладах, в яких проходив амбулаторне обстеження, лікування цей військовослужбовець та в яких наявні відомості (документи) про стан його здоров'я.

В поясненнях від співслужбовців та командирів доцільно отримати інформацію, яка їм відома щодо обставин вчинення військовослужбовцем СЗЧ (час, дата, місце СЗЧ, обстановка в якій було вчинено СЗЧ, наміри що висловлював військовослужбовець, наявність або відсутність поважних причин, які б могли спонукати його до вчинення СЗЧ, скарг на стан здоров'я, конфліктів інше); обставин за яких виявилась відсутність на службі військовослужбовця що здійснив СЗЧ; пошукових заходів що проводились командуванням; негативних наслідків для підрозділу, які спричиняє відсутність на службі військовослужбовця; повернення військовослужбовця після вчинення СЗЧ до військової частини (коли саме, чи виконував службові обов'язки тощо); інформацію про інших військовослужбовців, яким відомо про обставини вчинення СЗЧ тощо.

По закінченні перевірки, за наявності в діях військовослужбовця ознак кримінального правопорушення, начальник органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, в порядку статті 214 Кримінального процесуального кодексу України надсилає відповідне повідомлення про вчинення військовослужбовцем кримінального правопорушення до Державного бюро розслідувань та спеціалізованої прокуратури у сфері оборони.

У разі отримання інформації про реєстрацію кримінального правопорушення, начальник органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України організовує отримання від Державного бюро розслідувань витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань. Після чого протягом одного робочого дня усно повідомляє командира (начальника) військової частини про кримінальне правопорушення, вчинене його підлеглим, а також протягом 3 діб направляє письмове повідомлення командиру (начальнику) військової частини про внесення відомостей про вчинення кримінального правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань [7]. У випадку не внесення слідчим Державного бюро розслідувань відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань за повідомленням органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, на підставі статей 303, 304 *Кримінального процесуального кодексу України* з метою забезпечення внесення таких відомостей та початку досудового розслідування, посадові особи органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, вживають заходів, щодо оскарження слідчому судді місцевого суду рішень, дій чи бездіяльності органу досудового розслідування, які полягають у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань [12].

Командир військової частини у разі отримання повідомлення про внесення відомостей до ЄРДР призупиняє військову службу військовослужбовцю з дня внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Військовослужбовець, військову службу якому призупинено, виключається зі списків військової частини, вважається тимчасово відсутнім і обліковуються у штабі військової частини у книзі обліку «Тимчасово відсутнього і тимчасово прибулого до військової частини особового складу» в окремому розділі.

Військова служба правопорядку у Збройних Силах України у взаємодії з Національною поліцією України, ТЦКтаСП за місцем призову військовослужбовця, який вчинив СЗЧ, а також Державним бюро розслідувань встановлюють місце знаходження військовослужбовця, який СЗЧ. У разі встановлення місця знаходження військовослужбовця, який СЗЧ, вживаються заходи щодо його доставлення до відповідного слідчого Державного бюро розслідувань.

Командир військової частини у разі самостійного повернення до військової частини військовослужбовця, який СЗЧ, доповідає своєму безпосередньому командиру (начальнику) та повідомляє начальника органу управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, у зоні діяльності якого військова частина виконує завдання за призначенням:

без зброї – протягом доби з моменту коли стало відомо про факт самостійного повернення військовослужбовця – усно, а протягом доби з моменту надання усної доповіді письмово;

зі зброєю – негайно з моменту коли стало відомо про факт самостійного повернення військовослужбовця – усно, та протягом 12 годин з моменту надання усної доповіді письмово [7].

Якщо за таким військовослужбовцем здійснюється досудове розслідування, командир (начальник) військової частини протягом робочого дня має письмово повідомити про повернення військовослужбовця який вчинив СЗЧ керівнику відповідної Спеціалізованої прокуратури у сфері оборони та відповідного керівника територіального управління Державного бюро розслідувань. Після цього, командування військової частини або орган управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України здійснює супроводження такого військовослужбовця до органу досудового розслідування.

У разі встановлення представниками Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, що військовослужбовець, який вчинив СЗЧ та відомості відносно якого внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань знаходиться вдома і не бажає повертатися до військової частини або прибути до слідчого Державного бюро розслідувань, а також за відсутності ухвали слідчого судді на затримання та доставлення такого військовослужбовця для обрання запобіжного заходу відсутня, зобов'язані повідомити про місце знаходження військовослужбовця що вчинив СЗЧ відповідному слідчому Державного бюро розслідувань.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз наукових положень та результатів практичної діяльності Військової служби правопорядку у Збройних Силах України дозволяє зробити висновок про те, що для підвищення ефективності протидії правопорушенням, пов'язаним із самовільним залишенням військових частин та місць служби, а також забезпечення невідворотності покарання осіб що їх вчинили необхідно:

по-перше, на основі позитивного досвіду держав-членів НАТО та відповідних стандартів НАТО STANAG 2296 Allied joint doctrine for military police та STANAG 2226 NATO military police guidance and procedures створити

у структурі Міністерства оборони України правоохоронний орган спеціального призначення – Військову поліцію (правонаступник Військової служби правопорядку у Збройних Силах України);

по-друге, зберегти за Військовою поліцією комплекс тих повноважень, якими сьогодні наділено Військову службу правопорядку у Збройних Силах України, та додатково надати повноваження із проведення оперативно-розшукової діяльності, що значно полегшить завдання з виявлення кримінальних правопорушень, військовослужбовців, що готують їх вчинення, а також розшуку тих, що переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду або ухиляються від відбування покарання;

по-третє, створити захищену інформаційно-аналітичну базу даних щодо військовослужбовців, які вчинили правопорушення, з можливістю оперативного доступу до неї патрульних органів управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (в перспективі Військової поліції).

Література

1. Бугаєв В. О. Військові злочини і покарання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.08. Одеса, 2001. 21 с.
2. Туркот М., Ганова Г. Особливості досудового розслідування самовільного залишення військової частини або місця служби. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2018. 2(54). С. 109-122.
3. Давиденко В. В. Методика розслідування самовільного залишення військової частини або місця служби : дис. ...канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2015. 322 с.
4. Тищенко Ю. В. Методика розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з ухиленням від військової служби : дис. ... докт. філос. : 081.

- Одеса, 2021. 222 с. URL:
https://docs.mgu.edu.ua/docs/vchen_rada/disertacii/dis_tishenko.pdf (дата звернення: 29.11.2023).
5. Ониськів А. М. Кримінальна відповідальність за порушення порядку проходження військової служби, вчинені в умовах особливого періоду або в бойовій обстановці : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2017. 268 с.
 6. Військові злочини: комент. законодавства / Хавронюк М. І. та ін. ; відп. ред. : М.Д. Дрига, В.І. Кравченко. Київ : Вид-во А.С.К., 2003. 272 с.
 7. Про затвердження Інструкції з надання доповідей і донесень про події, кримінальні правопорушення, військові адміністративні правопорушення та адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, порушення військової дисципліни та їх облік у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту : Наказ Міноборони України від 29.11.2018 № 604. *База даних «Законодавство України». Верховна Рада України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1451-18> (дата звернення: 29.11.2023).
 8. Доручення Головного управління Військової служби правопорядку від 07.04.2015 № 306/1/49/562.
 9. Про затвердження Інструкції про організацію та проведення перевірок у Збройних Силах України органами управління та підрозділами Військової служби правопорядку у Збройних Силах України : Наказ, Генеральний штаб Збройних Сил України від 13.10.2014 № 262.
 10. Про затвердження Інструкції з діловодства у збройних силах України : Наказ Генерального Штабу Збройних Сил України № 124 від 07.04.2017 року. URL: https://zsu.at.ua/load/akti_ngsh_zsu/nakaz_ngsh_zsu_vid_07_04_2017_124_p

ro_zatverdzhennja_instrukciji_z_dilovodstva_v_zbrojnikh_silakh_ukrajini/5-1-0-19 (дата звернення: 29.11.2023).

11. Про затвердження Порядку проведення службового розслідування у Збройних Силах України : Наказ; Міноборони України від 21.11.2017 № 608. *База даних «Законодавство України». Верховна Рада України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1503-17> (дата звернення: 29.11.2023).
12. Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI. *База даних «Законодавство України». Верховна Рада України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17> (дата звернення: 29.11.2023).

References

1. Buhaiev V. O. *Viiskovi zlochyny i pokarannia: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. yuryd. nauk: 12.00.08.* Odesa, 2001. 21 s. [in Ukrainian].
2. Turkot M., Hanova H. *Osoblyvosti dosudovoho rozsliduvannia samovilnoho zalyshennia viiskovoi chastyny abo mistsia sluzhby. Visnyk Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy.* 2018. 2(54). S. 109-122. [in Ukrainian].
3. Davydenko V. V. *Metodyka rozsliduvannia samovilnoho zalyshennia viiskovoi chastyny abo mistsia sluzhby: dys. ...kand. yuryd. nauk: 12.00.09.* Kyiv, 2015. 322 s. [in Ukrainian].
4. Tyshchenko Yu. V. *Metodyka rozsliduvannia kryminalnykh pravoporushen, poviazanykh z ukhyleniam vid viiskovoi sluzhby: dys. ... dokt. filos.: 081.* Odesa, 2021. 222 s. URL: https://docs.mgu.edu.ua/docs/vchen_rada/disertacii/dis_tishenko.pdf [in Ukrainian].
5. Onyskiv A. M. *Kryminalna vidpovidalnist za porushennia poriadku prokhodzhennia viiskovoi sluzhby, vchyneni v umovakh osoblyvoho periodu*

- abo v boiovii obstanovtsi: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.08. Kyiv, 2017. 268 s. [in Ukrainian].
6. Viiskovi zlochyny: koment. zakonodavstva / Khavroniuk M. I. ta in. ; vidp. red.: M.D. Dryha, V.I. Kravchenko. Kyiv: Vyd-vo A.S.K., 2003. 272 s. [in Ukrainian].
 7. Pro zatverdzhennia Instruksii z nadannia dopovidei i donesen pro podii, kryminalni pravoporushennia, viiskovi administratyvni pravoporushennia ta administratyvni pravoporushennia, poviazani z koruptsiieiu, porushennia viiskovoi dystsypliny ta yikh oblik u Ministerstvi oborony Ukrainy, Zbroinykh Sylakh Ukrainy ta Derzhavnii spetsialnii sluzhbi transportu: Nakaz Minoborony Ukrainy vid 29.11.2018 № 604. *Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»*. *Verkhovna Rada Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1451-18> [in Ukrainian].
 8. Doruchennia Holovnoho upravlinnia Viiskovoi sluzhby pravoporiadku vid 07.04.2015 № 306/1/49/562. [in Ukrainian].
 9. Pro zatverdzhennia Instruksii pro orhanizatsiiu ta provedennia perevirok u Zbroinykh Sylakh Ukrainy orhanamy upravlinnia ta pidrozdilamy Viiskovoi sluzhby pravoporiadku u Zbroinykh Sylakh Ukrainy: Nakaz, Heneralnyi shtab Zbroinykh Syl Ukrainy vid 13.10.2014 № 262. [in Ukrainian].
 10. Pro zatverdzhennia Instruksii z dilovodstva u zbroinykh sylakh Ukrainy: Nakaz Heneralnoho Shtabu Zbroinykh Syl Ukrainy № 124 vid 07.04.2017 roku. URL:https://zsu.at.ua/load/akti_ngsh_zsu/nakaz_ngsh_zsu_vid_07_04_2017_124_pro_zatverdzhennja_instrukciji_z_dilovodstva_v_zbrojnikh_silakh_ukrajini/5-1-0-19 [in Ukrainian].
 11. Pro zatverdzhennia Poriadku provedennia sluzhbovoho rozsliduvannia u Zbroinykh Sylakh Ukrainy: Nakaz; Minoborony Ukrainy vid 21.11.2017 №

608. *Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»*. *Verkhovna Rada Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1503-17> [in Ukrainian].
12. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Kodeks Ukrainy; Zakon, Kodeks vid 13.04.2012 № 4651-VI. *Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»*. *Verkhovna Rada Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17> [in Ukrainian].